

Meninger for det ubemidlede Mænd? Kom der ikke kort efter Mærene 1848 og 49, i Mæret 1850 tror jeg, at det var, en Lov, som frigjorde Husmændene for det Pligtarbejde in natura, som de kontraktmæssig vare bundne til at udføre, imod en Afløsning, som jeg tror, at de Allerfleste af de Paagældende senere hen have erkjendt for at være billig? Kom der ikke i det samme Aar en Lov, som hævede den Ret, Godsæerne havde til at forbyde deres Fæstere og Leiere at tage Indsiddere til Huse, hævede denne Ret for deres Families Vedkommende, saaledes at Godsæerne ikke længe kunde befale dem at vise deres Børn ud og gjøre dem husvilde, fordi Husmændene vare Fæstere? Og indeholdt ikke samme Lov en Bestemmelse om, at naar en simpel, jevn Familie, der var i Stand til at svare en jevn, billig Leie paa Landet, ikke kunde finde en Billig derfor, saa skulde Sogneforstanderskabet skaffe dem en saadan, og naar dette ikke kunde skaffe Familien en saadan, saa skulde det kjøbe Jord og bygge Bollger derpaa, som kunde faas imod en almindelig billig Leie? Var det ikke et stort Skridt, der saaledes gjordes af Gensyn til den ubemidlede Klasse. (Afbrydelse af R. o. d.) Ja, det ærede Medlem maatte ønske, at han ved sine Bestræbelser nu kunde faae flere lignende Skridt gjorte; jeg tror ikke, at han naaer et eneste af den Betydning, som de af mig omtalte. Dernæst vil jeg sige: Er der ikke indført Selvelendom paa Statens Gods, paa Kommunitetets og Universitetets Gods, paa Soro Akademiets og andre Stiftelsers Gods og paa det beneficerede Gods, baade for Huse og Jord, er der ikke helt igjennem taget Huse med paa alle de store Dele af Landets Fæstegods? Skal der laas en Streg over alt dette, skulle vi, naar vi vide dette, taale, at et Medlem her i Salen siger, at der ikke er gjort Noget, uden at man tager til Orde derimod? Nei, det kan ikke gaa an, at Noget saadant stilles hen. Det ærede Medlem kan ikke taale, at Andre her tale om hans Ubidenhed; men ser han da ikke, hvad man maa tro fremkalder saadanne Uttringer, naar han protesterer imod, at det er Ubidenhed.

Formanden: Udtrykket „kolossal Ubidenhed“, som det ærede Medlem for kort siden brugte, er dog ikke ganske paa sin Plads.

F. A. Hansen: Ja, saa er det en ganske ringe Grad af Ubidenhed. Jeg vil gjerne tro, at det ærede Medlem kan komme til Noget, der er i endnu højere Grad Ubidenhed. Naar man vil tage Fortegnelsen over vore Love for sig, saa vil man kunne finde mange lignende, men der er enkelte, som jeg her særlig vil nævne. Der er for det Første Loven om almindelig Børnepligts Indførelse. Var denne Foranstaltning ikke til en stor baade moralsk og personlig Lettelse for den ubemidlede Landbostand, som tidligere næsten udelukkende var den, der maatte bære denne Byrde? Jeg vil for det Andet nævne den nyeste Tyendelov. Jeg er vis paa, at mange af de Herrer have af dem, der holde Tyende, hørt Tale om, at denne Lov giver Tyendet altsfor store Rettigheder og Friheder, i det Mindste har jeg hørt det mange Gange; men er denne Lov ikke saa liberal netop ligeoverfor den store Tyendeklasse, der dog væsentlig fremgaar af den lavere stillede ubemidlede Klasse, er den ikke saa favorabel, at jeg vil se, om man tør gaa videre endnu i Liberalitet, end denne Lov gaar? Denne Tyendelov forudsætter en høit moralsk oplyst og dannet Tyendeklasse, og det tør man maaske ogsaa i Almindelighed forudsætte for den danske, men ikke for Alle. Jeg siger: denne Lov har gjort et stort Skridt til Fordel for den ubemidlede Klasse. Dernæst vil jeg for at gaa til den nyeste Tid, minde om, hvoreledes vore Indkomstskattelove ere indrettede; er der ikke i dem taget et stort Gensyn til den mindre bemidlede Klasse? Det er kun ganske enkelte Love, jeg her har nævnt, men der vilde i Virkeligheden kunne nævnes langt flere, og jeg vil spørge det ærede Medlem, om han kan vise, at de Mænd, som han her behøvede, at de Intet havde gjort, ikke have været med til at lægge deres Skuldre til for at gennemføre de forskellige Love, jeg her har nævnt. Det ærede Medlem talte om, at der ikke hørte meget Mod til at fremkomme med disse Forslag, thi havde dette været Til-